

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.005

EERSTE SEMESTER 2020

DGZ & MCC hebben oog voor herkauwers

Wat zijn de actualiteiten voor herkauwers in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren herkauwersziekten?

IN HET KORT

Schmallenberg: In het voorjaar van 2020 vertoonde een 55-tal foetussen van runderabortussen letsels die deden denken aan een infectie met het schmallenbergvirus. Ze vertoonden namelijk volgende symptomen: kromme ledematen (arthrogryposis), een gedraaide nek (torticollis) en afwezige hersenen met vochtophoping (hydranencephalie). Tien van deze foetussen testten via PCR-onderzoek positief voor het schmallenbergvirus.

Blauwtong: Dezelfde 55 foetussen werden via PCR eveneens getest op blauwtong en bleken allemaal PCR-negatief. Ons land blijft weliswaar beperkingsgebied voor blauwtong serotype 8.

Besnoitiose: In april 2020 registreerde België het eerste geval van klinische besnoitiose zonder rechtstreekse link met import van dieren uit risicogebieden. Een 6-jarige koe die sterk vermagerd was en een uitgebreide ontsteking van de huid had, testte positief op de aanwezigheid van antistoffen.

IN DE KIJKER

Botulisme als gevolg van vergiftiging

Begin juni 2020 was er een massieve uitbraak van botulisme op een Vlaams melkveebedrijf. Tientallen dieren stierven acuut tot subacuut en het bedrijf mocht geen melk meer leveren. DGZ nam verschillende monsters en voerde lijkschouwingen uit om tot een bevestigende diagnose te komen. Deze onderzoeken zijn nog steeds aan de gang.

Botulisme is een aangifteplichtige ziekte die veroorzaakt wordt door het botulinetoxine, een giftige stof afkomstig van de bacterie *Clostridium botulinum*. Sedert enkele jaren zien we met de regelmaat van de klok matige tot grote uitbraken van botulisme op rundveebedrijven, dikwijls met massale en acute sterfte tot gevolg.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de eerste 6 maanden van 2020.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

De bacterie die botulisme veroorzaakt kan verschillende types botulinetoxines produceren. Rundvee is voornamelijk gevoelig voor het type C en D. De toxines kunnen vaak gelinkt worden aan contaminatie via kadavers (van bijvoorbeeld wilde vogels of ander wild) die in kuilen of drinkwaterreservoirs terecht komen. Kadavers vormen namelijk een ideaal milieu voor de toxines. Zelfs tot bijna drie weken na de verwijdering van de besmettingsbron, kunnen dieren nog altijd ziek worden.

Runderen die vergiftigd zijn, vertonen een progressieve verlamming die begint aan de achterhand. Deze leidt, samen met een algemene verzwakking en dehydratatie, tot de dood van het dier. Voor een meer conclusief resultaat in het onderzoek naar de oorzaak zijn laboratoriumanalyses nodig. Hierbij tracht het labo om zowel het toxine aan te tonen als om de actieve bacterie in cultuur te brengen. Een negatief laboratoriumresultaat sluit echter nog geen botulisme uit.

Kadavers van bijvoorbeeld wilde vogels of ander wild vormen een ideaal milieu voor botulinetoxines. Check daarom regelmatig kuilen of drinkwaterreservoirs.

Hoe botulisme voorkomen?

Er bestaat geen effectieve behandeling voor botulisme. Alle aandacht moet uitgaan naar een gestructureerde, preventieve aanpak via een correcte analyse van de risicofactoren en naar bedrijfsspecifieke maatregelen. Voornamelijk de resultaten van die risicoanalyse, samen met de symptomen, vormen de basis van de diagnose. De risicochecklijst die DGZ ontwikkelde (www.dgz.be/publicatie/checklijst-botulisme), kan helpen om de risico- en/of intoxicatiebron(nen) op te sporen. Wees extra alert tijdens warme zomerdagen, want dan kan botulisme grote sterfte onder water-vogels veroorzaken.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2019 (jan-jun)	2019 (jul-dec)	2020 (jan-jun)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	98,4% *	98,8% *	99,2% *	↑
	% IPI's geboren	0,031%	0,034%	0,020%	↓
	aantal geïnfecteerde bedrijven	48	44	27	↓
IBR	% vrije bedrijven	88,9%*	91,9%*	92,6%*	↑
	verlies vrij statuut	49	24	22	-
Paratbc	deelnamegraad	95,4%*	93,8%*	94%*	-
	niveau A	91,2%*	89,4%*	-**	-
<i>Neospora (serum)</i>	antistoffen positief	14%	10%	14,7%	-
<i>Salmonella (serum)</i>	antistoffen positief	5,0%	5,4%	4,8%	-
<i>Ostertagia (melk)</i>	antistoffen positief	28,8%	18%	20,4%	↓~
<i>Mycoplasma (serum)</i>	antistoffen positief	30,3%	14,5%	20,3%	-
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	2.257	1.625	1.896	↓
Griepbarometer	aantal inzendingen	239	353	251	-
Leverbot	antistoffen + tankmelk	30%	38,4%	28,3%	-
Autopsie	aantal runderen	420	481	501	↑

* : Situatie op respectievelijk 30 juni 2019, 31 december 2019 en 1 juli 2020

- : Situatie stabiel ~ : Seizoensgebonden

** Paratbc-niveaus worden dit jaar later toegekend

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 04/07/2020.